

СТАНОВИЩЕ

от доц. д.н. Марияна Булева –

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Катедра Музика,

за дисертационния труд

**„ПРИНОСЪТ НА КИРИЛ СТЕФАНОВ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ
НА ПИРИНСКИЯ ФОЛКЛОР ЧРЕЗ АНСАМБЪЛ „ПИРИН“”,**

на МАРИАНА МАНОЛЕВА-

**докторант в
ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ”
ФАКУЛТЕТ ПО ИЗКУСТВОТА, КАТЕДРА „МУЗИКА”**

Дисертационният труд на Мариана Манолева (в обем на 182 страници основен текст, библиография, включваща 84 източника, от които 5 на латиница, и Приложения) е посветен на **значим изследователски обект**: творческият принос на Кирил Стефанов, знакова фигура в съвременното битие на сценично претворявания фолклор – явление, превърнало се в един от символите на националната музикална култура от II половина на XX век. Поздравявам авторката и научния ръководител за избора на тема, още повече, че докторантурата се реализира върху духовната територия на ЮЗУ в Благоевград – градът и университетът, където разгръща своите мащабни дела Кирил Стефанов. Изследването се вписва в **актуалната за българската етномузикология тенденция** към осмисляне на различните процеси и усилия за съхраняване на музикалния и танцов фолклор на българите в условията на модерното и постмодерното време.

Като първи принос дисертантката обособява постигнатото *„цялостно анализиране на творческата дейност на Кирил Стефанов в различните му аспекти на проявление, свързани с обработката на автентичните фолклорни първоизточници и авторски произведения на фолклорна основа*

и обособяване на характерните за стила му композиционни подходи, залегнали в основата на художествено-творческите му концепции". Самата структура на изследването потвърждава този принос. Трите глави на дисертацията като концентрични кръгове разширяват, но и задълбочават проблематиката, като същевременно приобщават адекватен за съответния подобект контекст. В първа глава творческата фигура на Кирил Стефанов добива плътност в „убежната точка“ на веригата от проблематизации по линията *фолклор – сценични интерпретации – обработка – ансамбли – ансамбъл „Пирин“*. Във втора глава песенното творчество намира естествения си контекст в спецификата на пиринския фолклор и се представя по прецизно и логично изведени критерии. Третата глава обгръща с внимание интересната тема за музикално-концертните постановки, чийто културен „прототип“ е календарната традиционна обредност. Осмислени са приемствеността и новаторството в сценичното ѝ представяне, като към обектите, подложени на анализ, са приобщени хореографията и драматургията. Структурата на разработката е логична, има своя вътрешна динамика, поетапно разширява на принципа на допълнителността контекстуалните полета и същевременно задълбочава аналитичните процедури.

Прави силно впечатление грижливото отношение към терминологичната лексика на разработката. В това отношение пред нас е един образцов пример за добросъвестно извършен изследователски процес, с ясно фиксирани понятийни граници на научния апарат. Смятам, че днес е задължително един автор да уточни ключовите понятия, с които борави в своя текст. Това в особено голяма степен се отнася до онези термини, които са в активна употреба при професионалното общуване и по тази причина несетно размиват своя смислов обхват, без да се забелязва постепенно настъпващото разночетене на подразбиращите се значения. При това авторката се позовава и на авторитетни източници, и на

документи, които уреждат въпросите на професионалния труд и различните по тип творчески дейности. Ето защо поздравявам дисертантката за прецизирането на такива понятия като фолклор, обработка, сценични изкуства, фолклорно изкуство и пр.

За изследване на хоровото творчество Мариана Манолева въвежда класификационни критерии, което е една голяма сполука на извършената аналитична работа, гарантираща научен принос. При това във всеки нов критерий се оглежда предходният, като по този начин се постига органиката на композиторския стил и творческите замисли на Кирил Стефанов.

Специално ще открия като успех резултатите и обобщенията в Глава трета, посветена на музикално-концертните постановки на ансамбъл „Пирин“. Тук особено впечатляват изводи като: *„Независимо от факта, че „Тракийска сватба“ на Ф. Кутев, по своето структуриране представлява спектакъл, пресъздаващ определен обичай, Кирил Стефанов не „копира“ този модел и не създава подобен монолитен спектакъл. Но той заимства принципа на драматургическото изграждане и го прилага в структурирането на концертните си програми. И това е свързано с включването на музикално-танцови постановки в рамките на една концертна програма. Тези музикално-танцови постановки носят смисловият акцент и „емоционалният заряд“ на цялата концертна програма.“* (133). С предложените оригинални подходи и класификации тази глава надхвърля като принос своя конкретен обект и би могла да служи за методологична основа на бъдещи разработки върху сходни изследователски предмети.

Заслужава специално внимание включеният в трета глава раздел 3.4. *„Приносът на Ансамбъл „Пирин“ за съхранение и популяризиране на фолклорното наследство – от локалното към глобалното“*. Тук обобщенията и наблюденията достигат до голям размах и широта, което

придава мащабност и значимост на целия изследователски труд. Бих препоръчала, ако се предприеме издаване на цялостния текст в монография, да се избегнат някои съдържателни повторения между този раздел и заключението, тъй като двете структурни части са в непосредствена близост.

Въз основа на всичко казано дотук давам своята висока оценка и своята професионална подкрепа на дисертационния труд и неговата авторка и предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Мариана Манолева образователната и научна степен „доктор“.

Май, 2017

Доц. д.н. Марияна Булева